

Scholen hebben kansen bij het bestrijden van vrouwenopsluiting

Door Jos van Remundt

Tweede Kamervoorzitter Khadija Arib wees in College Tour (21 oktober 2016) op het gegeven dat driehonderd vrouwen in Amsterdam-West, wellicht met geweld, in huis worden vastgehouden. Vrijheidsberoving dus, want de deur gaat op slot. Zij vertelt dat ze na jarenlange pogingen het onderwerp op de agenda van de Tweede Kamer heeft gekregen. Het rapport van het Verwey-Jonker Instituut dat Arib aanhaalde is in 2012 gepresenteerd onder de titel 'Leven in gedwongen isolement'. Het is gemaakt in opdracht van de dienst Wonen, Zorg en Samenleven van de gemeente Amsterdam.

Wanneer men dit rapport leest, kan je je afvragen: hoezo Amsterdam-West? En Amsterdam-Oost dan, en Noord? En verder doordenkend: hoe zit het dan in Rotterdam, Utrecht, Eindhoven, Den Haag? Komen we dan niet eerder uit op duizenden vrouwen in plaats van op enkele honderden? Waarom zou het in alle andere gemeenten anders zijn? In 2015 verscheen ook het Verwey-Jonker Instituut het rapport 'Opgesloten in eigen huis' waaruit blijkt dat er in Den Haag tussen de 190 tot 250 vrouwen leven in een gedwongen isolement.

Het is toch te gek voor woorden dat vandaag de dag in ons land duizenden vrouwen door hun mannen opgesloten kunnen zijn. Is de vrouwenstrijd uit de mode? Zijn we vergeten dat nog niet lang geleden, in 1956, door toedoen van Corry Tendeloo, de handelingsonbekwaamheid van getrouwde vrouwen uit de wet gehaald is? Eindelijk hadden vrouwen voor hun handelingen geen handtekening van hun man meer nodig. Voor een grote groep vrouwen in ons land zijn we terug bij af. De grote verdienste van de vrouwenstrijd is dat alle burgers zich konden ontwikkelen tot vrije en zelfstandige individuen. Deze prestatie mogen we niet verkwanselen door de problematiek, dat juist vandaag de dag vrouwen worden vastgehouden, te negeren.

Als we kunnen vaststellen dat het opsluiten van vrouwen in alle gemeenten kan voorkomen, dan hebben ook veel (basis)scholen met deze problematiek te maken. Is men zich hiervan bewust? Herkennen leerkrachten de problemen thuis aan het gedrag en de signalen die het kind afgeeft? Of negeren ze dat nu juist? Want uit de onderzoeken van het Verwey-Jonker Instituut blijkt namelijk dat kinderen van het opsluiten van hun moeders of tantes vaak op de hoogte zijn. En ook zelfs getuige kunnen zijn van het structureel gebruik

van psychisch en lichamelijk geweld. Leerkrachten kunnen door hun intensieve contact met kinderen met deze problematiek worden geconfronteerd, misschien wel meer dan een andere beroepsgroep. Als ze opmerkzaam zijn, kunnen zij als eersten weten dat er iets niet klopt in de familiekring van het kind.

Hier ligt een kans voor scholen. Ze kunnen deze problematiek snel duidelijk krijgen door:

- Niet te accepteren dat de moeder buiten het gesprek blijft bij bijvoorbeeld een intakegesprek of een tienminutengesprek. Als moeders deelnemen moeten ze de ruimte krijgen volwaardig mee te doen aan het gesprek. Want meestal worden ze er door hun mannen of oudere zoons buiten gehouden doordat die zelf aan het woord blijven.
- Eerherstel voor het huisbezoek. Dit moet ieder jaar prioriteit krijgen. Bij een huisbezoek krijgt de leerkracht te zien hoe de slaapkamer van het kind eruit ziet, of het broertjes en of zusjes heeft, wat de rol is van de moeder, de vader, zoons, zussen. Het levert de leerkrachten meer informatie en inzicht op dan een intakegesprek. Het kan zelfs ook zo zijn dat de moeder weinig tot geen Nederlands kent en dat men bereid is naar aanleiding van het bezoek zich te laten doorverwijzen, waarbij ook hierdoor het isolement van de betrokkene kan worden doorbroken. En onderschat niet dat huisbezoek ook een beter algemeen contact met ouders bevordert.
- De tijd te nemen voor een goed intakegesprek. Tijdens dit gesprek worden de *beide* ouders geïnformeerd en rondgeleid, maar kunnen vooral ook de doelstellingen en de verwachtingen van de school duidelijk worden uitgesproken.
- Leerkrachten inzake deze problematiek nascholing te laten volgen. Vaak is een middag nascholing al voldoende. Het gaat er om dat leerkrachten (ook van elkaar) beter weten hoe ze met de informatie die men opdoet, kunnen omgaan.
- Samen te werken met de gemeente en afspraken te maken om (gewelds)incidenten te voorkomen en zo nodig aan te pakken.

Geïnteresseerd? Stuur een mailtje naar:
contact@stichtingechelon.nl